

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

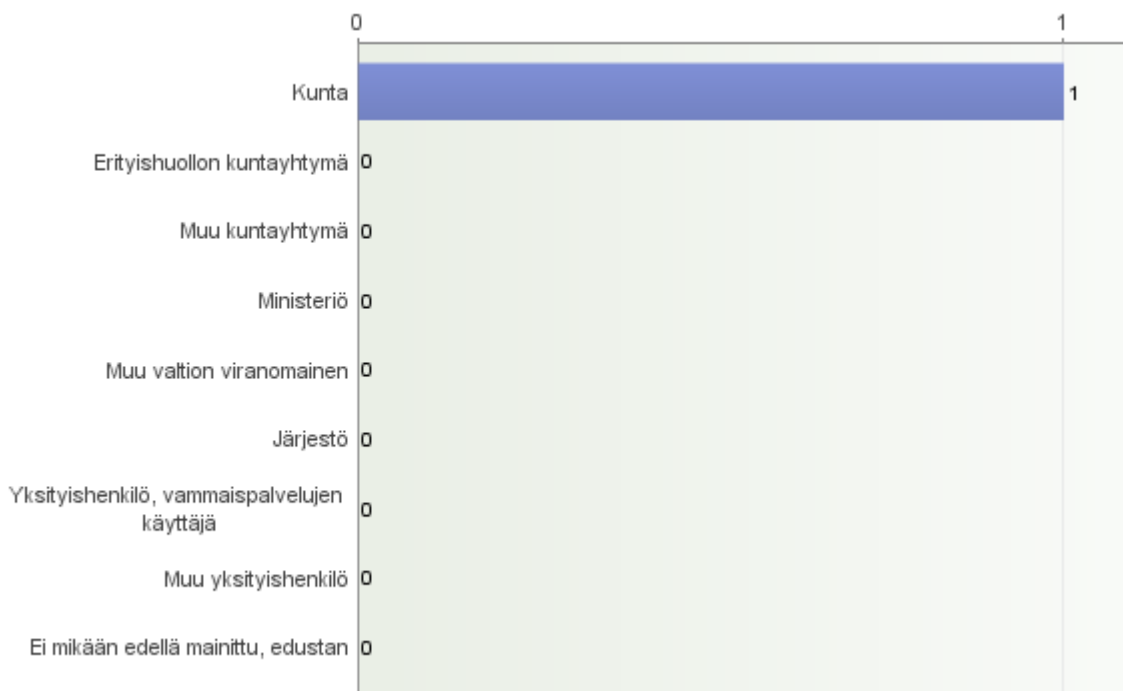
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Antti	Perälä	antti.perala@turku.fi	Turun kaupunki, Hyvinvointitoimiala	

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

Onko rajaus selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajaus tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Lain suhde sosiaalihuoltolakiin ei ole selkeä.

Lakia tulisi mahdollisesti tarkentaa siten, että vammaispalvelulain mukaisen palvelun maksuttomuus ei saisi olla peruste viimesijaisen lain käyttämiseen tilanteissa, joissa ensisijainen laki takaisi henkilölle muutoin sopivan palvelukoko-naisuuden.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

Vastaajien määrä: 1

10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoa ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Suhde muihin lakeihin on sekava. Lukuisat viittaukset muihin lakeihin tekevät kokonaisuuden hahmottamisesta vaikeaa niin viranomaille kuin asiakkaillekin.

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Ei vastauksia.

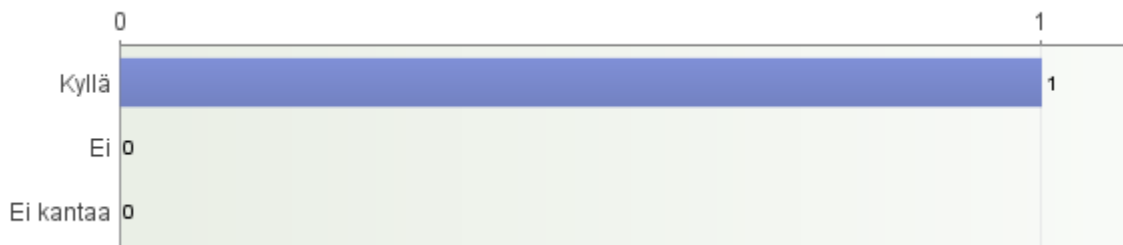
15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelutarpeen arviointi on selkeämmin kuvattu nykyisessä vammaispalvelulaissa. Asiakkaan oikeudet eivät suoraan käy ilmi ehdotetusta pykälästä.

19. 12. Arvioika seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Yhteensä	0	4	0	4	2

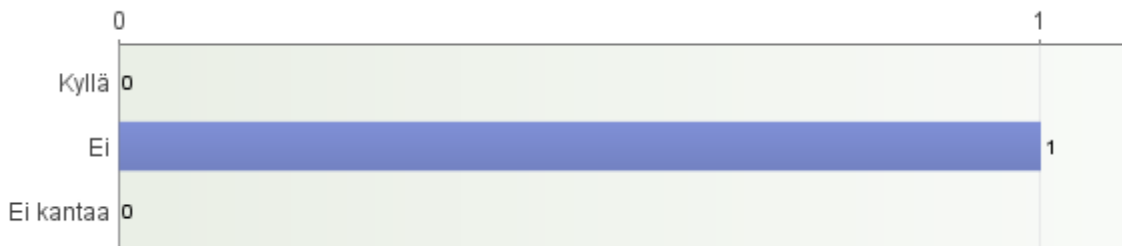
20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälästä ei käy selkeästi ilmi, mitä kaikkea päätöksenteossa ja palvelujen toteuttamisessa on otettavat huomioon. Miten palvelukokonaisuutta koskeva päätöksenteko toteutetaan käytännössä? Mikä on päätösten velvoittavuus?

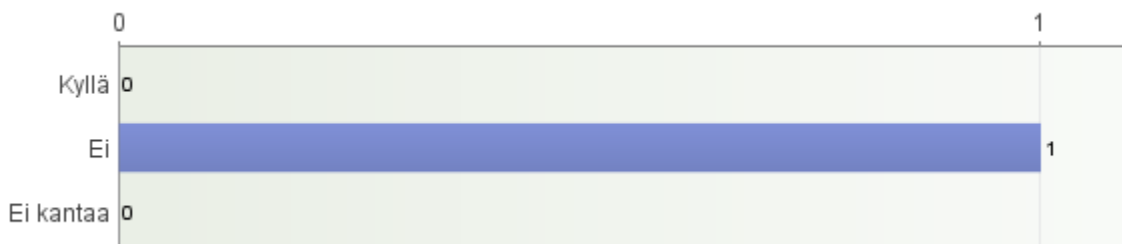
21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Valmennuksen ja tuen määritelmä on liian laaja. Pykälän perusteella on esimerkiksi epäselvää, miten valmennus ja tuki suhteutuvat henkilökohtaiseen apuun ja sosiaalihuoltolain mukaiseen tukihenkilötoimintaan. Aiemmin harkinnanvaraisten palveluiden säätäminen subjektiivisiksi oikeuksiksi lisää palveluista syntyviä kustannuksia

Monet hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitut palvelut ovat tosiasiaa sosiaalista kuntoutusta. Näistä palveluista säätäminen vammaispalveluissa johtaisi siihen, että vammaisia henkilöitä ohjataan pois peruspalveluiden piiristä.

Neuropsykologisen kuntoutuksen tulisi olla Kelan korvaamien terapioiden piirissä, eikä sitä tulisi siirtää vammaispalvelulain nojalla järjestettäväksi. Pitkäaikainen tuki avoimilla työmarkkinoilla on uusi tukimuoto, joka lisää kustannuksia. Jos henkilö suuntaa avoimille työmarkkinoille, sääntelyn pitäisi toteutua työlainsäädännön kautta.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälä selkeyttää työnantajamallin veloitteita hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa avatun mukaisesti

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Miten toteutetaan käytännössä 3 momentin vaatimus kirjata asiakassuunnitelmaan henkilökohtaisen avun

sijaisjärjestelyjen toteuttamistavat avustajan poissaolotilanteissa ja työsuhteen päättyessä? Vaatimus on erittäin suuri, jos sijaisjärjestelyjen toteuttamistavat tulee kirjata ennakolta kaikkia tilanteita varten.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Säännös korvausvelvollisuudesta on liian yleisluontoinen. Mitä 4 momentti tarkoittaa (mahdollisesti maakunnan) tai kunnan korvausvastuun kannalta?

Vaatimus asiakassuunnitelmaan kirjattavista kuluista hallituksen esityksessä vaadittavalla tarkkuudella on kohtuuton. Vammaisen henkilön ei tulisi olla velvollinen suunnittelemaan elämäänsä tarkemmin ja pidemmällä aikavälillä kuin muidenkaan sen vuoksi, että työnantajana toimimisesta aiheutuvien kulujen perusteet tulee kirjata asiakassuunnitelmaan.

Jos vammaisen henkilö ei kykene huolehtimaan työnantajavelvoitteista, paine tulee kohdistumaan ostopalvelumalliin sekä asiakassetelimalliin ja tätä kautta kustannukset kasvavat.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Käytännön työn kannalta tässäkin pykälässä on epäselvää suhde sosiaalihuoltolakiin. Tehdäänkö palveluasumispäätös vpl:n vai shl:n mukaan? Epäselvää on myös se, mitkä palvelut ovat maksuttomia ja mitkä maksullisia.

32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena

palveluna.

Vastaajien määrä: 1

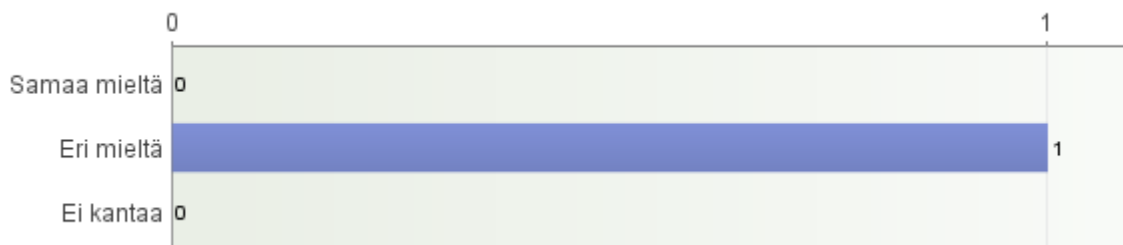
33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli lapsi on tarpeen sijoittaa kodin ulkopuolelle lapsen vammasta johtuvista syistä, tulisi sijoittamisen olla mahdollista ilman huostaanottoa ja myös pidemmäksi aikaa. Lapsen edun mukaista on kuitenkin, että tämä tapahtuisi lastensuojelun toimesta, ei vammaispalvelulain mukaan. Myös vammaisella lapsella on oikeus saada käyttöönsä lastensuojelun asiantuntemusta sekä lastensuojelun mahdollistamat (mm. taloudelliset) edut.

4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että ”vanhemmat ja huoltajat vastaavat lapsen elatuksesta...”. Oikea sanamuoto olisi, että ”vanhemmat vastaavat lapsen elatuksesta...”

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

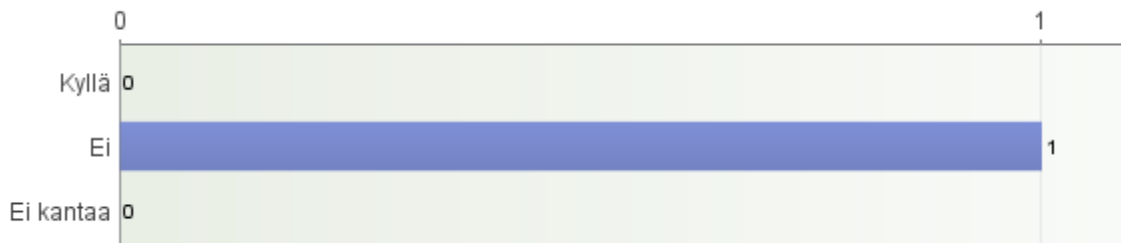
40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

-

31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Pykälän 1 momentissa tulisi määritellä tarkemmin, missä tilanteissa lyhytaikainen huolenpito on subjektiivinen oikeus. Käytännössä ei ole mahdollista vastata äkilliseen lyhytaikaisen huolenpidon tarpeeseen.

Jos lyhytaikainen huolenpito myönnetään subjektiivisena vammaispalvelulain palveluna, siitä ei voida periä asiakasmaksua (paitsi aterioista). Voiko tulla tilanne, että sosiaalihuoltolain perusteella perheen tukemiseksi myönnetty lyhytaikaishoito tulisiki myöntää erityislain perusteella, koska se on asiakkaalle edullisempaa?

Laki omaishoidon tuesta määrittää omaishoitajan vapaiden järjestämisen minimimäärästä. Syntykö tässä ristiriita, jos vapaita haetaankin vammaispalvelulain mukaisesti? Pykälässä tulisi tarkemmin määritellä lyhytaikaisen huolenpidon määrää ja kesto.

Vammaisten lasten lukuvuoden aikainen aamu- ja iltapäivätoiminta on kokonaisuudessaan suunniteltu sivistystoimen alaisuuteen, eli kunnan vastuulle. Maininta aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä tulee poistaa perusteluista. Kesäaikainen hoito kuuluneen tämän pykälän piiriin. Perusopetuslain 48 b § 1 mom. ”Kunta voi järjestää ja hankkia tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimi-vien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa. (24.6.2010/642)” – Perusopetuslain 17 § Erityinen tuki, käsittää erityisopetuksen ym

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluun kuuluvien matkojen sisällyttäminen päiväaikaiseen toimintaan tulee nostamaan kustannuksia. Pykälän 2 momentin viimeinen virke voisi kuulua: ”Päiväaikainen toiminta sisältää palveluun kuuluvat matkat, joista voidaan periä kohtuullinen korvaus.” Työ- tai opiskelumatkoista aiheutuu yleensä kustannuksia riippumatta siitä, onko henkilöllä liikkumiseen liittyvää vammaa tai sairautta.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Missä tilanteissa saattajapalvelu olisi käytössä eikä esim. henkilökohtainen apu?_Sh1:n liikkumisen tuessa on yhtenä toteutustapana mm. invataksi. Lakien välinen suhde jää epäselväksi

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Jos henkilölle on myönnetty julkisista varoista avustusta auton hankintaan, tulee voida edellyttää, että autoa käytetään nimenomaan työ- tai opiskelumatkoihin. Muussa tapauksessa tuki auton hankintaan ei juurikaan vaikuta kuljetuspalvelukustannuksia alentavasti, mikä kuitenkin on lähtökohtana

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Erikoisravinnosta aiheutuvien kustannusten tulisi kuulua Kelan etuuskien piiriin eikä sitä tulismainita enää lainkaan vammaispalvelulaissa

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Vastaajien määrä: 1

- Tämä vastaus on annettu tilanteessa, jossa ainakin seuraaviin lakeihin ilmeisesti tehdään perustuslakivaliokunnan edellyttämiä muutoksia:

Maakunnan järjestämisvastuusta säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä
Palvelujen tuottamisesta säädetään järjestämislaissa, laissa sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta sekä laissa asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Kokonaisuutena voidaan todeta, että vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain välinen suhde ehdotuksessa jää epäselväksi.

Ehdotettu vammaispalvelulaki on tarveperustainen, eikä jatkossa perustu diagnoosiin vaan todettuun palvelutarpeeseen. Tämä linjaus tuonee uusia asiakasryhmiä palvelujen piiriin. Taloudellisissa laskelmissa ei ole juurikaan arvioitu uusien asiakasryhmien aiheuttamia lisääntyviä kustannuksia
Valmennus ja tuki/lyhytaikainen huolenpito muuttuvat ehdotuksen mukaan subjektiivisiksi oikeuksiksi. Tämä muutos lisää kustannuksia.

Autoavustuksiin liittyvät kustannuslaskelmat eivät ole tarkoituksenmukaisia eikä niissä ole huomioitu kaikkia tekijöitä